

ЗДРАВСТВЕНО СТАЊЕ

СТАНОВНИКА БЕОГРАДА

ГРАДСКИ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ БЕОГРАД

Издавач

Градски завод за јавно здравље Београд

За издавача

Проф. др Душанка Матијевић

Уредници

Др Светлана Милтеновић
Прим. мр сц мед др Светлана Младеновић Јанковић
Проф. др Душанка Матијевић

Аутори

Др Светлана Милтеновић
Др Наташа Росић
Др Момчило Вујетић

Дизајн

Зоран Мирић

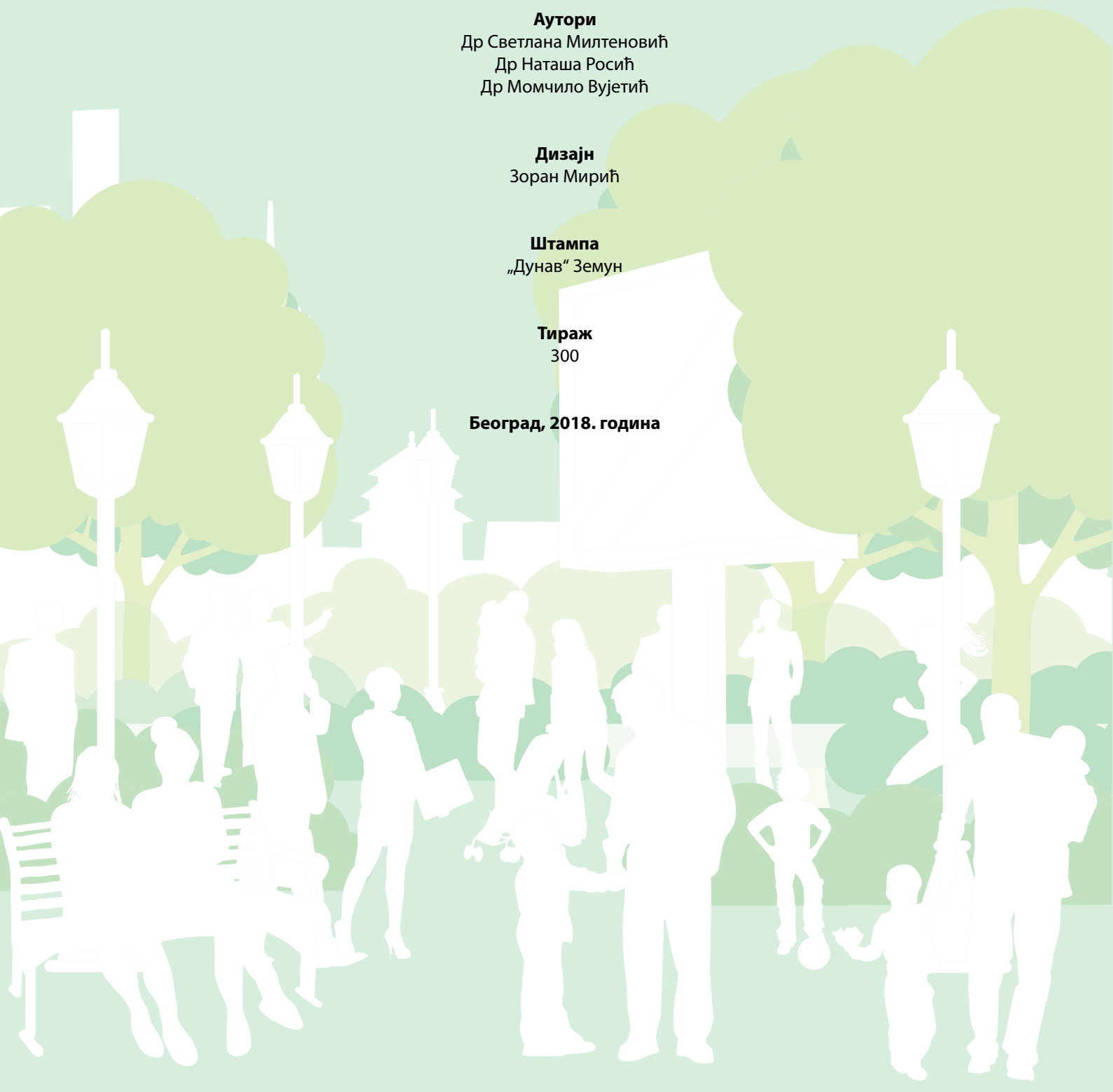
Штампа

„Дунав“ Земун

Тираж

300

Београд, 2018. година

САДРЖАЈ

УВОД.....	5
1. СОЦИОДЕМОГРАФСKE КАРАКТЕРИСТИКЕ СТАНОВНИКА БЕОГРАДА.....	7
2. ВИТАЛНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ СТАНОВНИКА БЕОГРАДА	11
3. ОБОЛЕВАЊЕ СТАНОВНИКА БЕОГРАДА.....	13
3.1. Оболевање, повређивање и смртност предшколске и школске деце	13
3.1.1. Оболевање предшколске и школске деце.....	13
3.1.2. Повређивање предшколске и школске деце	17
3.1.3. Малигне неоплазме предшколске и школске деце	18
3.1.4. Смртност у болницама предшколске и школске деце	19
3.1.5. Смртност предшколске и школске деце.....	20
3.2. Оболевање, повређивање и смртност одраслог становништва	21
3.2.1. Оболевање и повређивање одраслог становништва у ванболничкој здравственој заштити.....	21
3.2.2. Оболевање и повређивање одраслог становништва (20-64 године) у болничкој здравственој заштити	22
3.2.3. Малигне неоплазме одраслог становништва (20-64)	24
3.2.4. Смртност одраслог становништва (20-64)	25
3.2.5. Оболевање, повређивање и смртност одраслог становништва (65 и више година)	26
3.2.6. Малигне неоплазме одраслог становништва (65 и више година)	28
3.3. Оболевање и смртност жена	29

Изјава захвалности

Захваљујемо се сарадницима из здравствених установа Београда на достављеним подацима који су омогућили израду ове публикације.

УВОД

Ова публикација је заснована на анализи одабраних показатеља здравственог стања грађана Београда: демографским (становништво по старости и полу, витални догађаји), показатељима морбидитета и морталитета (водећи узроци оболевања и умирања, општа стопа смртности, смртност одојчади, смртност деце до 5 година, смртност по полу и групама болести према МКБ-10 класификацији, најчешћи појединачни узроци смрти).

Извори података за публикацију о здравственом стању становника Београда су извори демографске и здравствене статистике за град Београд и то:

- Статистички приказ здравствене делатности у Београду Градског завода за јавно здравље Београд:
 - индивидуални извештај о хоспитализацији;
 - пријава порођаја;
 - регистар хроничних незаразних болести, односно болести од већег јавно здравственог значаја.
- Публикације демографске статистике (Пописи становништва, Витални догађаји и Закључени и разведени бракови у Републици Србији) Републичког завода за статистику.
- Здравствено-статистички годишњак Републике Србије Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“.

Са циљем да се укаже на водеће узроке оболевања и узроке смрти, обухваћено је целокупно становништво Београда разврстано у четири добне групе према старости и према полу (предшколска и школска деца: 0 - 6 година и од 7 - 19 година; одрасли од 20 до 64 године и старије становништво од 65 година и више). Такође приказано је и здравствено стање жена (15 и више година).

Публикација указује на најчешћа обољења и узроке смрти становништва Београда, а ради детаљнијег сагледавања промена здравственог стања обухвата период од 10 година, почев од 2008. до 2017. године.

Од методолошких објашњења издвајамо чињеницу да су за потребе ове публикације све стопе рачунате на процењен број становника Београда, а подаци из Пописа 2011. године коришћени

су за израчунавање стопа за ту годину. У циљу сагледавања узрока болничког лечења и болничког морталитета, од 2015. године су обједињени подаци из државних и приватних болница.

Процена (мерење) здравственог стања становништва омогућава да се сагледа и разуме здравље целе популације односно њених појединих сегмената на основу прихваћених показатеља (индикатора). Процена здравственог стања становника омогућава уочавање здравствених проблема, описивање истих и на основу тога идентификовање мера и активности за очување и унапређење здравља.

Такође, процена здравственог стања становништва представља и основу за одређивање приоритета, предузимање активности као и преиспитивање постојећих здравствених политика, стратегија и технологија у здравственој заштити.

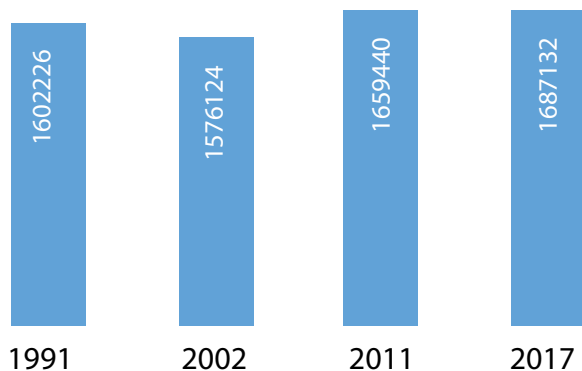

1. СОЦИОДЕМОГРАФСKE КАРАКТЕРИСТИКЕ СТАНОВНИКА БЕОГРАДА

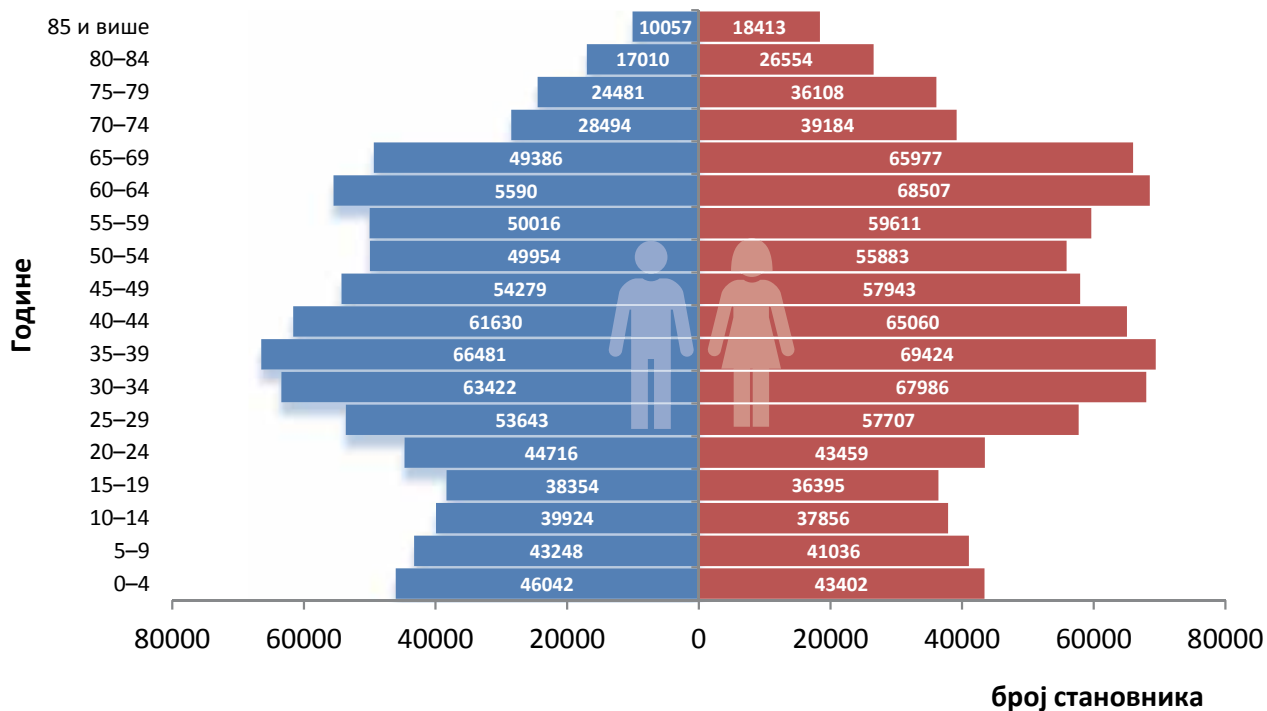
Број и старосна структура становника

Број становника Београда, 1991.- 2017. године

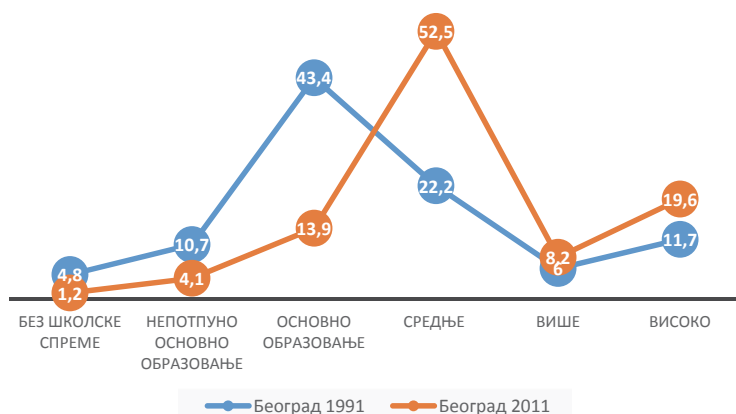
У периоду од 1991-2017 број становника Београда се незнатно повећао, али се осетно променила старосна структура становнишва у смислу смањења броја младих и повећања броја старог становништва.

Старосна структура становника Београда према полу и узрасту, 2017. године

Школска спрема и писменост

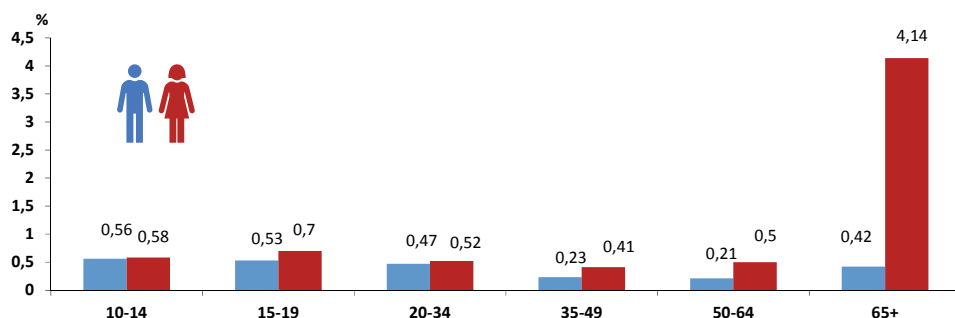
Становништво Београда старије од 15 година према школској спреми

У време Пописа 2011. године, међу становницима Београда старијим од 15 година, њих 16.751 (1,2%) било је без школске спреме, а још 58.259 (4,1%) са непотпуном основном школом. Највећи број становника је са завршеном средњом школом (52,5%). Високо образовање има сваки пети становник Београда старији од 15 година.

У Београду живи 0,83% неписменог становништва старијег од 10 година. Међу неписменим становништвом, четири пута је више неписмених жена (9.923) него мушкараца (2.506).

Неписмена лица у Београду према старости и полу, 2011. год.

Становништво Београда старости 15 и више година према компјутерској писмености, 2011. година

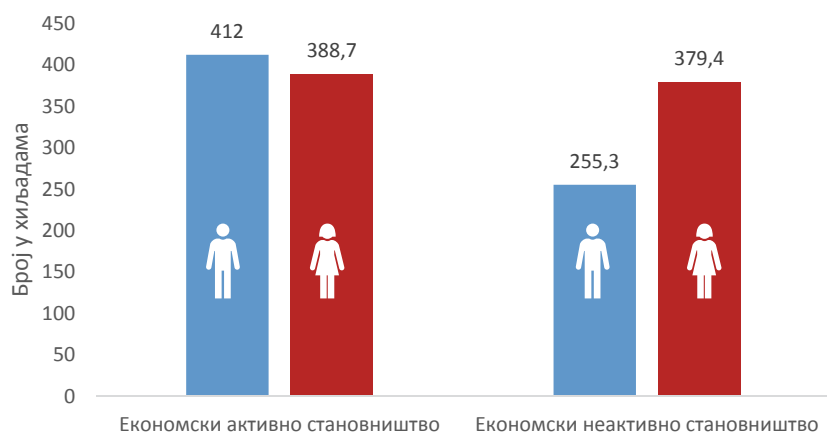

Економска активност становника

У категорији економски активних становника 694.000 обавља занимање (41,1% од укупног броја становника Београда) 106.700 (6,3%) су незапослени.

Већина становника спада у економски неактивне (950.364 или 56,3%). У овој категорији има 315.664 пензионера или 18,7% од укупног броја становника Београда.

Становништво Београда према економској активности и полу, 2017. год.

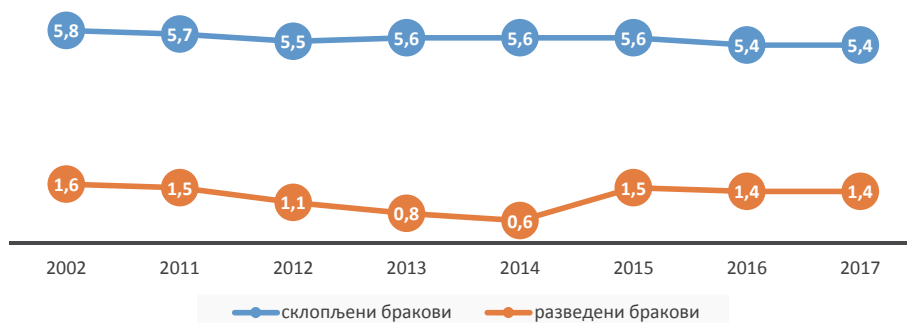

Склопљени и разведени бракови

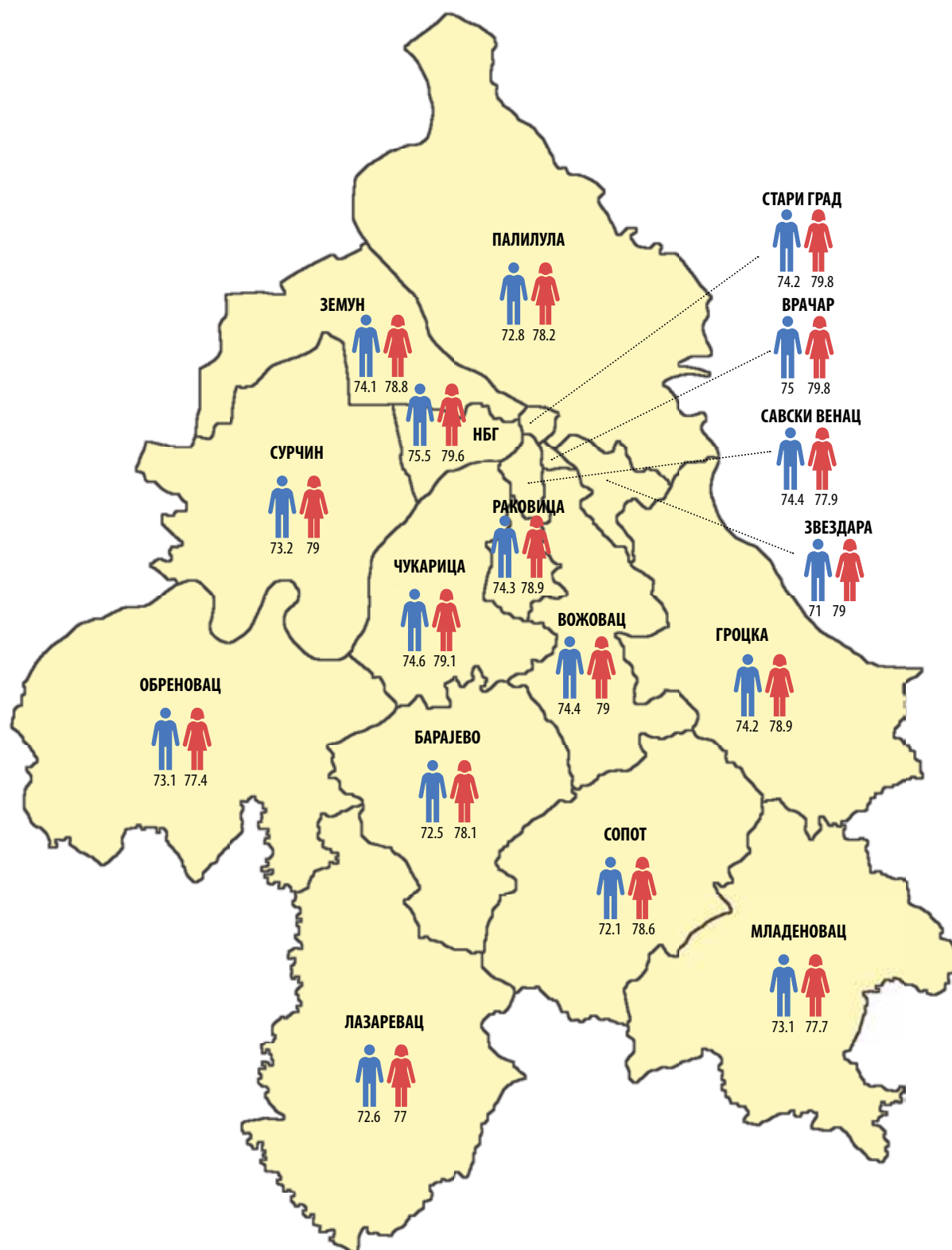
У току 2017. године у Београду је склопљено 9207 бракова, а 2410 бракова је разведено. Просечна старост при склапању првог брака за мушкарце је била 32,4 година, а за жене 29,8 година, док је просечна старост при разводу брака за мушкарце била 44,1 година а за жене 40,8 година.

Стопа склопљених и разведених бракова у Београду, 2017. година

стопа на 1.000 становника

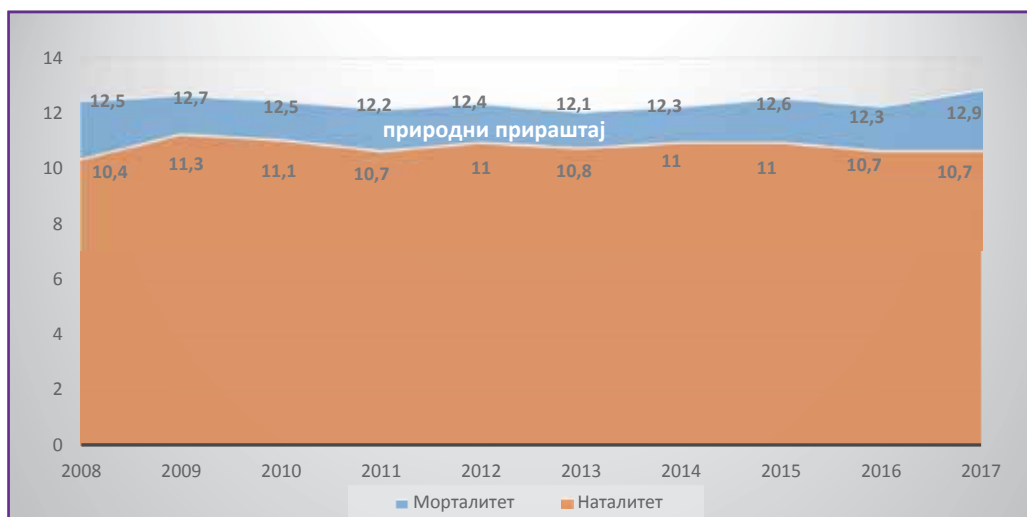
Очекивано трајање живота на рођењу у Београду, 2017. године, по полу и по општинама

Највеће очекивано трајање живота на рођењу за жене је на општинама Врачар и Стари град (79,8 година) а за мушкарце на општини Нови Београд (75,5 година).

2. ВИТАЛНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ СТАНОВНИКА БЕОГРАДА

Стопа наталитета, морталитета и природни прираштај у Београду, 2008.–2017. године

У 2017. години у Београду, стопа природног прираштаја је износила - 2,2 што представља најнеповољнију стопу природног прираштаја у посматраном периоду.

Смртност одојчади, перинатална смртност и мртворођења у Београду, 2008.-2017. године

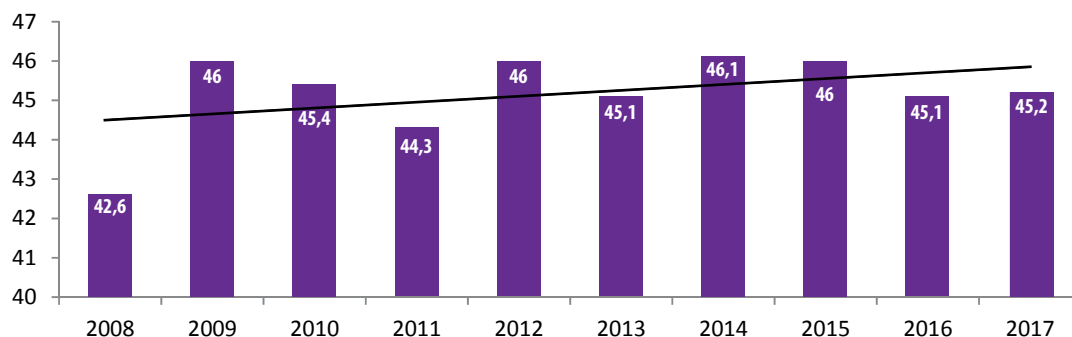
стопа на 1000

У последњих десет година у Београду смањују се стопе морталитета одојчади и перинаталног морталитета.

Општа стопа фертилитета у Београду, 2008.-2017. године

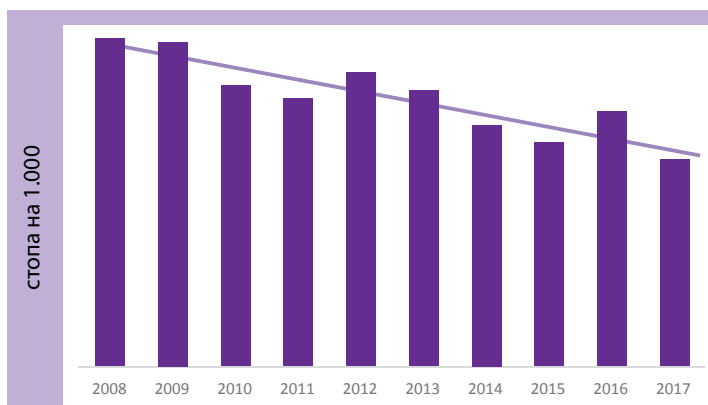
стопа на 1000 жена генеративног доба

Стопа
неонаталног,
постнеонаталног
и морталитета
одојчади од 0-6
и 7-27 дана, у
Београду 2008. и
2017. године

Смртност деце испод 5 година у Београду, 2008.-2017. године

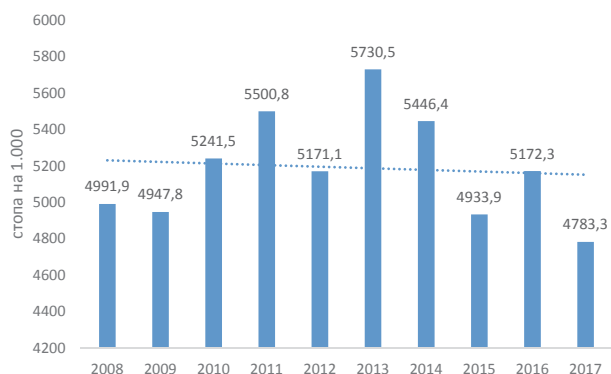
Стопа смртности деце испод 5 година се у посматраном периоду смањила као резултат смањења стопе смртности одојчади, односно деце у првој години живота.

3. ОБОЛЕВАЊЕ СТАНОВНИКА БЕОГРАДА

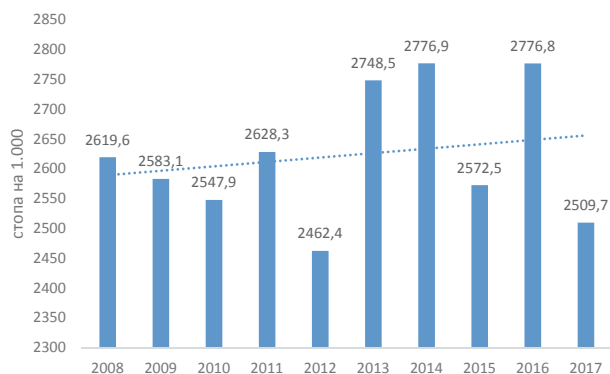
3.1. Оболевање, повређивање и смртност предшколске и школске деце

3.1.1. Оболевање предшколске и школске деце

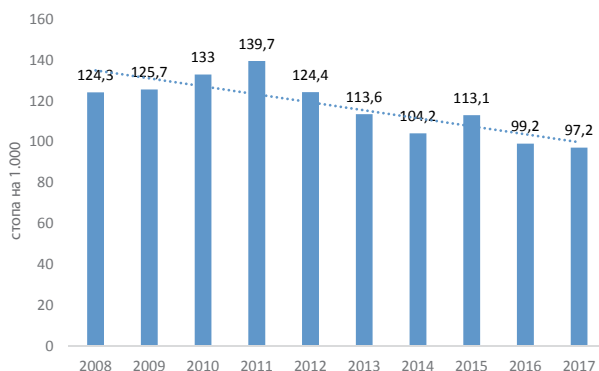
Стопа ванболничког морбидитета предшколске деце у Београду, 2008.–2017. године

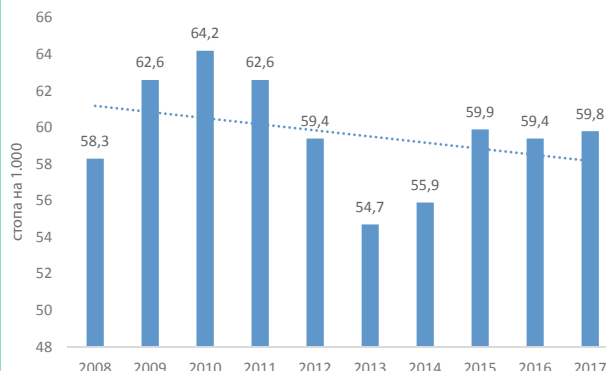
Стопа ванболничког морбидитета школске деце у Београду, 2008.–2017. године

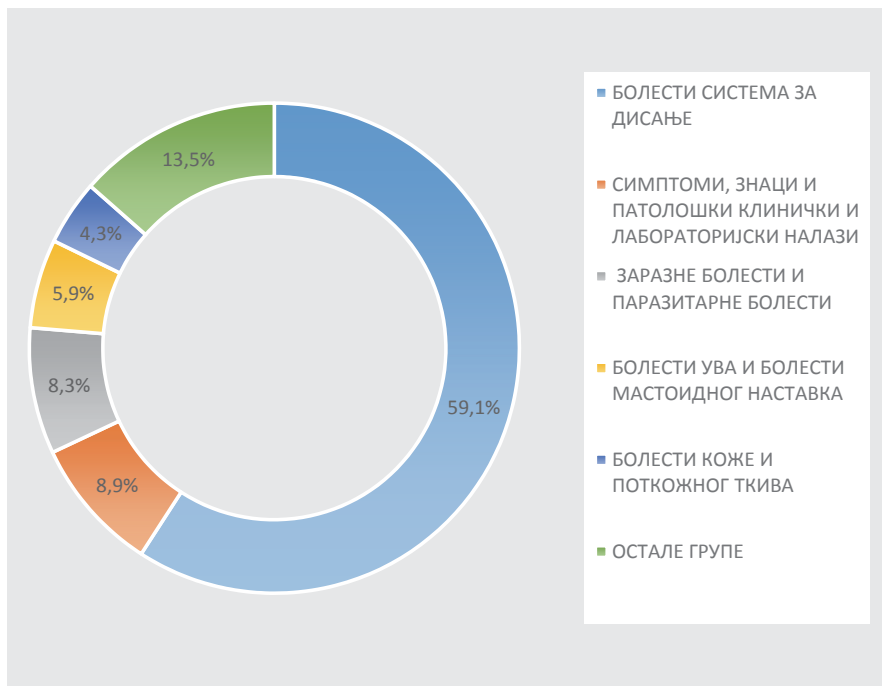
Стопа хоспитализације предшколске деце у Београду, 2008.–2017. године

Стопа хоспитализације школске деце у Београду, 2008.–2017. године

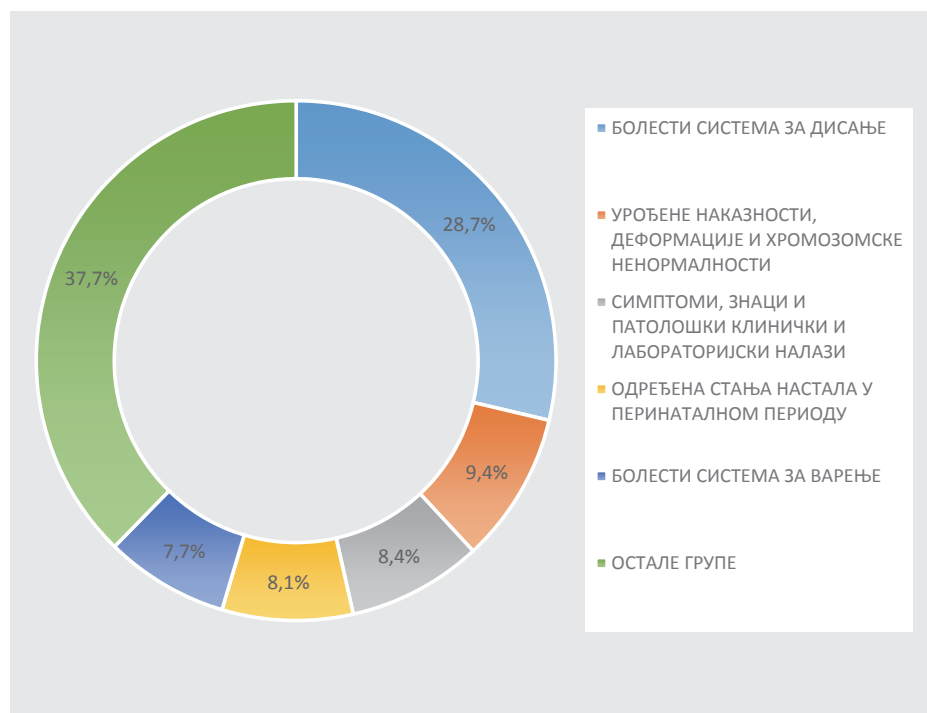
Најчешће групе болести као узроци оболевања деце предшколског узраста у ванболничкој здравственој заштити у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

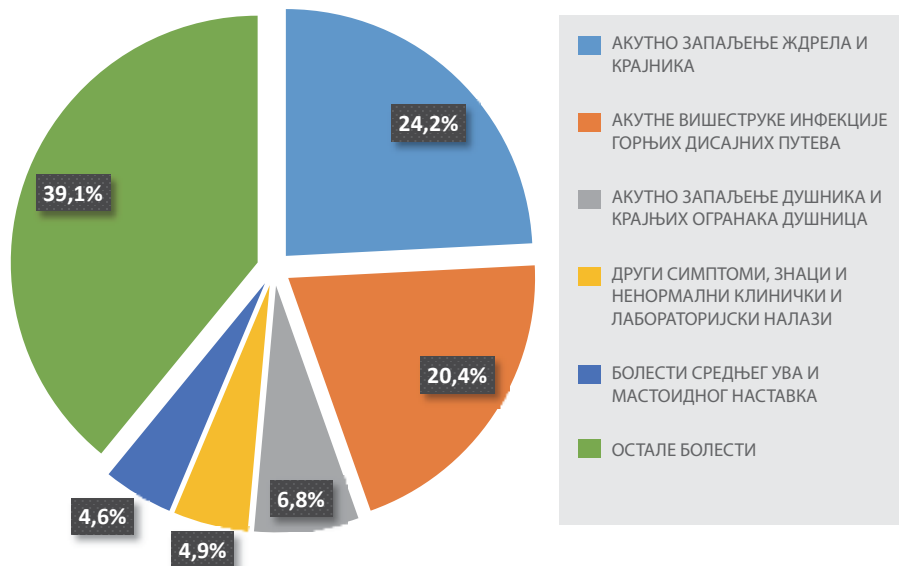
Пет најзаступљенијих група болести чини више од **4/5** укупног морбидитета у ванболничкој здравственој заштити.

Најчешће групе болести деце предшколског узраста у болничкој здравственој заштити у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

Пет најзаступљенијих група оболевања чини нешто више од **3/5** укупног морбидитета хоспитализоване деце предшколског узраста.

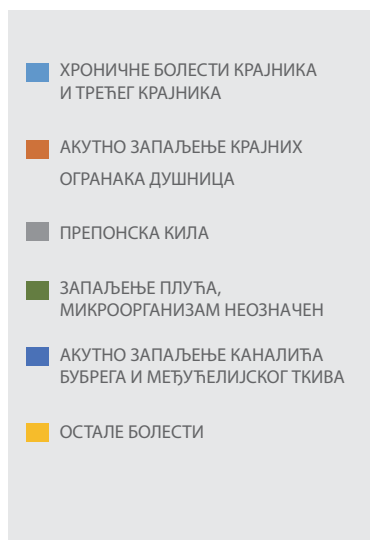
Најчешће појединачне дијагнозе као узроци оболевања у ванболничкој здравственој заштити предшколске деце, у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

Пет најчешћих појединачних дијагноза чинило је око **3/5** укупног броја обољења у ванболничком морбидитету деце предшколског узраста.

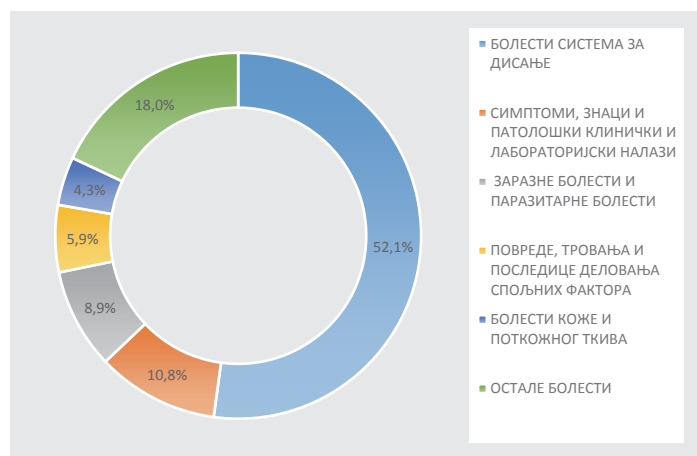
Најчешће појединачне дијагнозе као узроци оболевања предшколске деце у болничкој здравственој заштити у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

Пет најчешћих појединачних дијагноза чини **1/3** укупног броја обољења код хоспитализоване деце предшколског узраста.

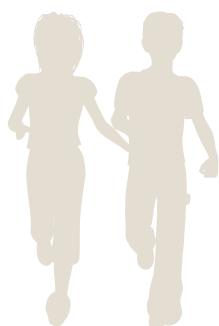
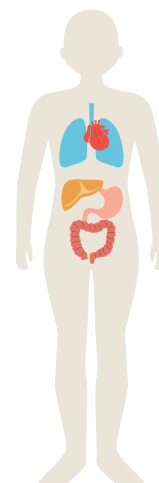
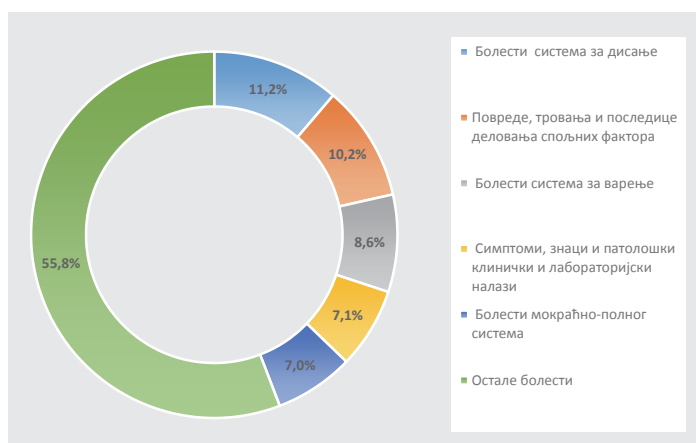

У структури морбидитета према групама болести у ванболничкој здравственој заштити деце школског узраста у Београду доминирају болести система за дисање, са учешћем од 52,1%.

Најчешће групе болести као узроци оболевања деце школског узраста у ванболничкој здравственој заштити у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

Најчешће групе болести као узроци хоспитализације школске деце у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

Појединачне дијагнозе у ванболничкој здравственој заштити школске деце у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

ХРОНИЧНЕ БОЛЕСТИ КРАЈНИКА И ТРЕЋЕГ КРАЈНИКА

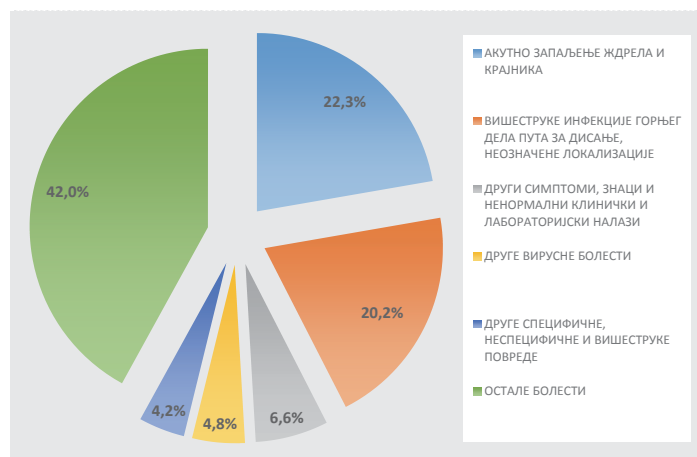
АКУТНО ЗАПАЉЕЊЕ СЛЕПОГ ЦРЕВА

АСТМА - ЗАПТИВАЊЕ

БОЛ У ТРБУХУ И КАРЛИЦИ

ПОВИШЕН КРВНИ ПРИТИСАК НЕПОЗНАТОГ ПОРЕКЛА

Најчешће појединачне дијагнозе у болничкој здравственој заштити деце школског узраста у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

3.1.2. Повређивање предшколске и школске деце

Стопе повређивања у ванболничкој здравственој заштити деце у Београду, 2008.-2017. године

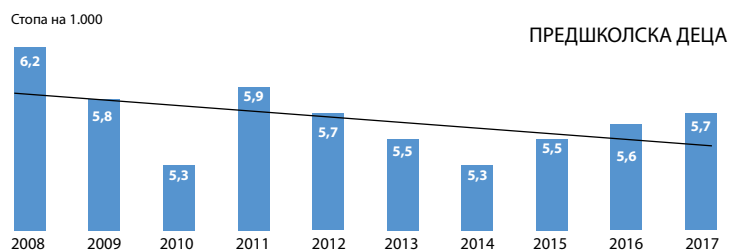

Најчешће повреде према групама дијагноза у ванболничкој здравственој заштити деце у Београду, 2008.-2017. године

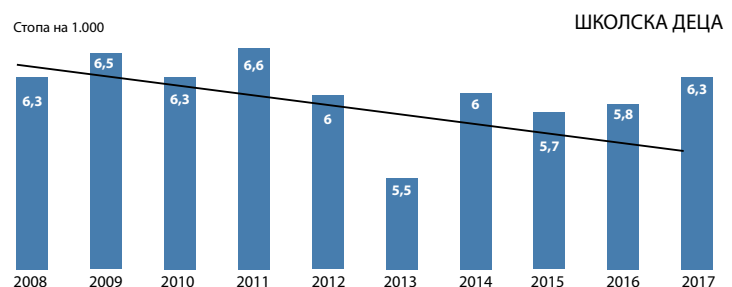

Стопе хоспитализације због повреда деце у Београду, 2008.-2017. године

Најчешћи узроци хоспитализације предшколске деце због повреда у 2017. години су биле површинске повреде главе са стопом од 1,6/1.000, прелом лобање и прелом костију лица и прелом у пределу рамена и надлактице.

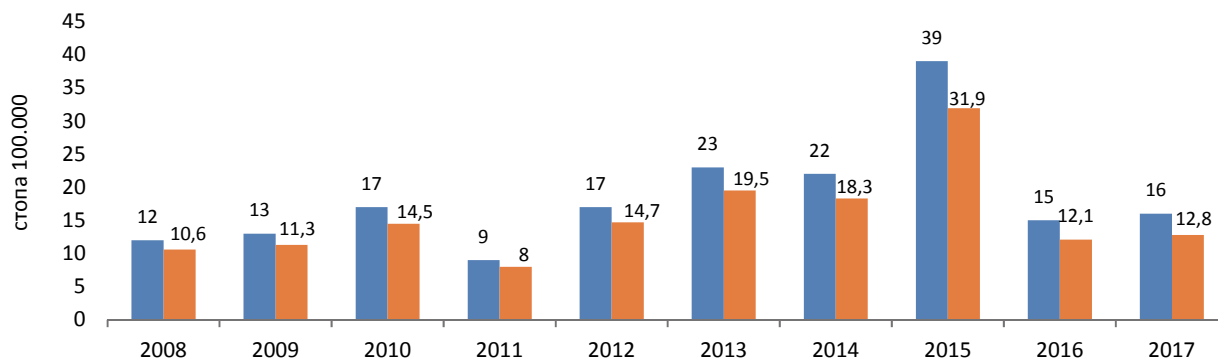

Најчешћи разлози хоспитализације школске деце због повреда били су прелом подлактице, затим прелом лобање и повреде унутар лобање.

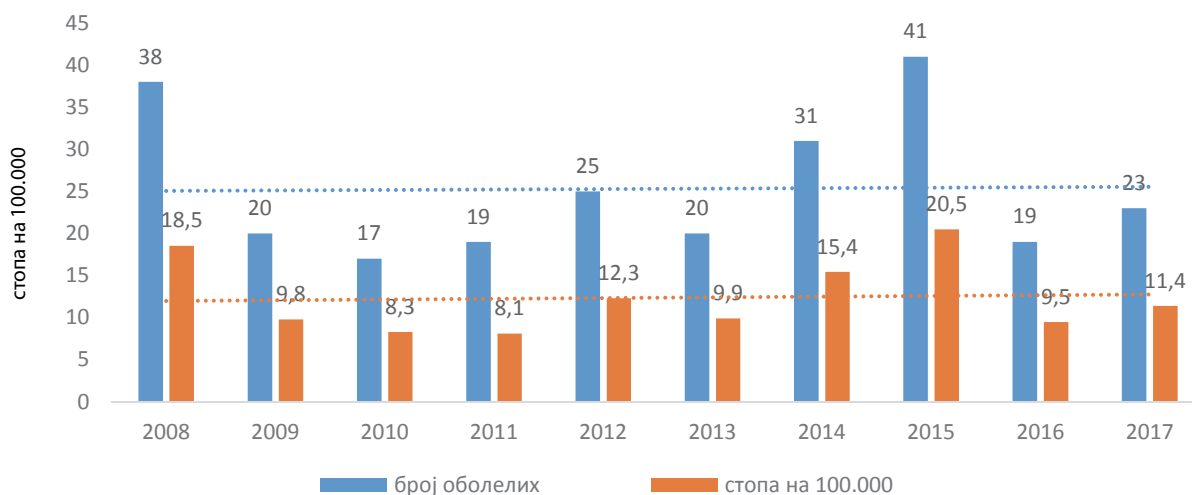
3.1.3. Малигине неоплазме предшколске и школске деце

Број и стопа оболевања предшколске деце оболеле од малигних неоплазми у Београду, 2008.-2017. године

У периоду од 2008. до 2017. године, најчешће малигне болести код деце предшколског узраста биле су малигне неоплазме крви и лимфног ткива. Знатно ређи су малигнитети ока, мозга и других делова централног нервног система, а затим злоћудни тумори система за мокрење.

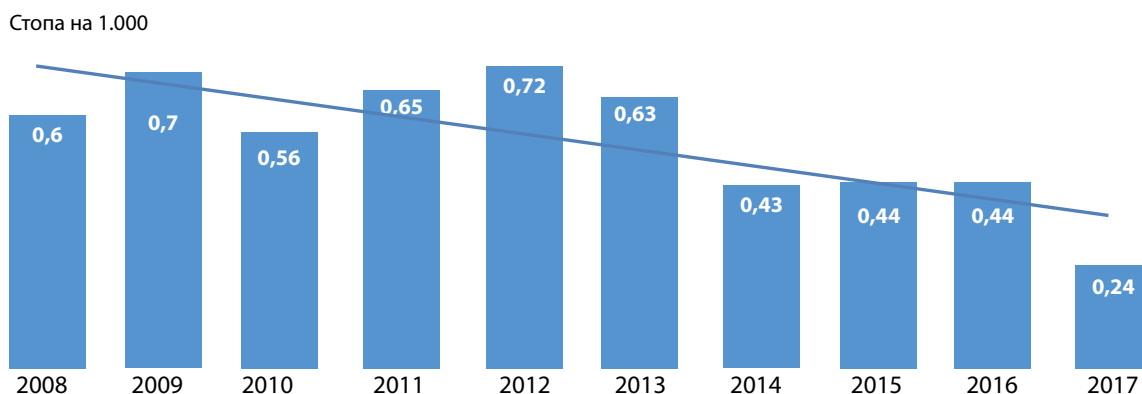
Број и стопа оболевања школске деце оболеле од малигних неоплазми у Београду, 2008.-2017. године

Најчешће малигне неоплазме од којих оболевају деца школског узраста су неоплазме крви и лимфног ткива. По учесталости затим следе малигне неоплазме костију, коже, везивног ткива и дојке и злоћудни тумори уста и ждрела.

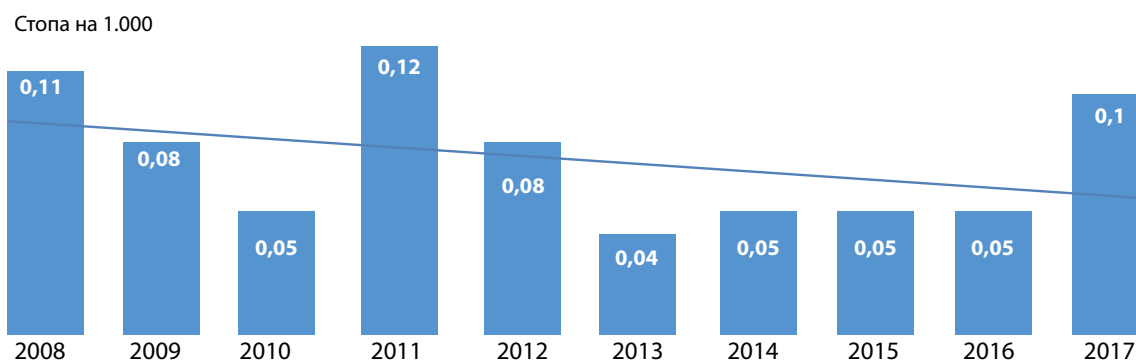
3.1.4. Смртност у болницама предшколске и школске деце

Стопе смртности у болницама предшколске деце у Београду, 2008.–2017. године

У периоду од 2008. до 2017. године бележи се значајан пад стопе смртности у болницама за предшколску децу. Најчешћи узроци смрти у овом периоду били су превремени порођај са последицама по новорођенче, гушење новорођенчета узроковано недостатком кисеоника и септикемија новорођенчета узрокована бактеријама.

Стопе смртности у болницама школске деце у Београду, 2008.–2017. године

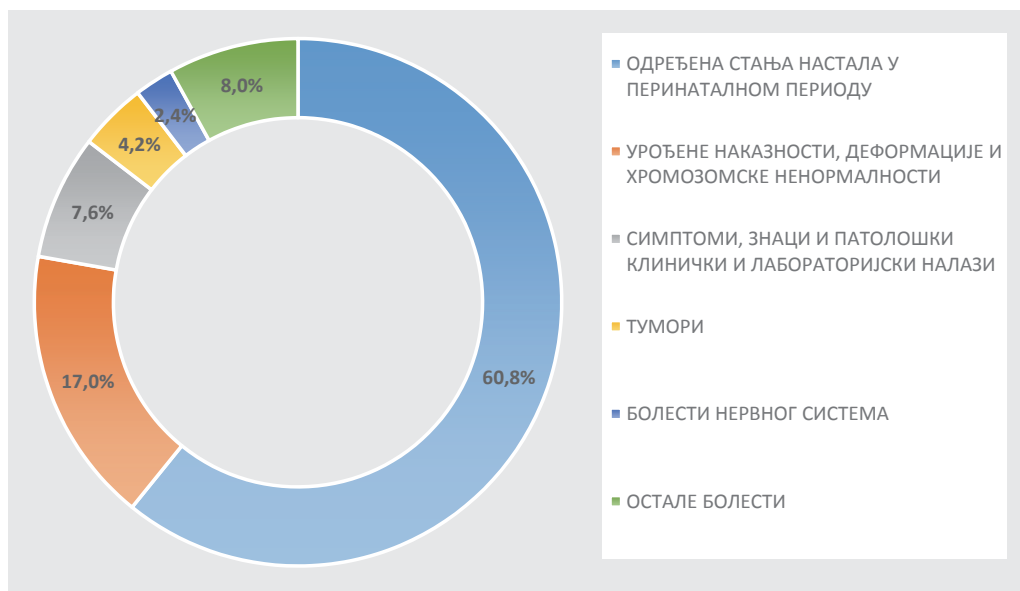

У периоду од 2008. до 2017. године такође се бележи значајан пад стопе смртности у болницама за децу школског узраста. У посматраном периоду најчешћи узроци смрти хоспитализоване деце школског узраста били су повреде унутар лобање, злоћудни тумори мозга и запаљење плућа узроковано бактеријама.

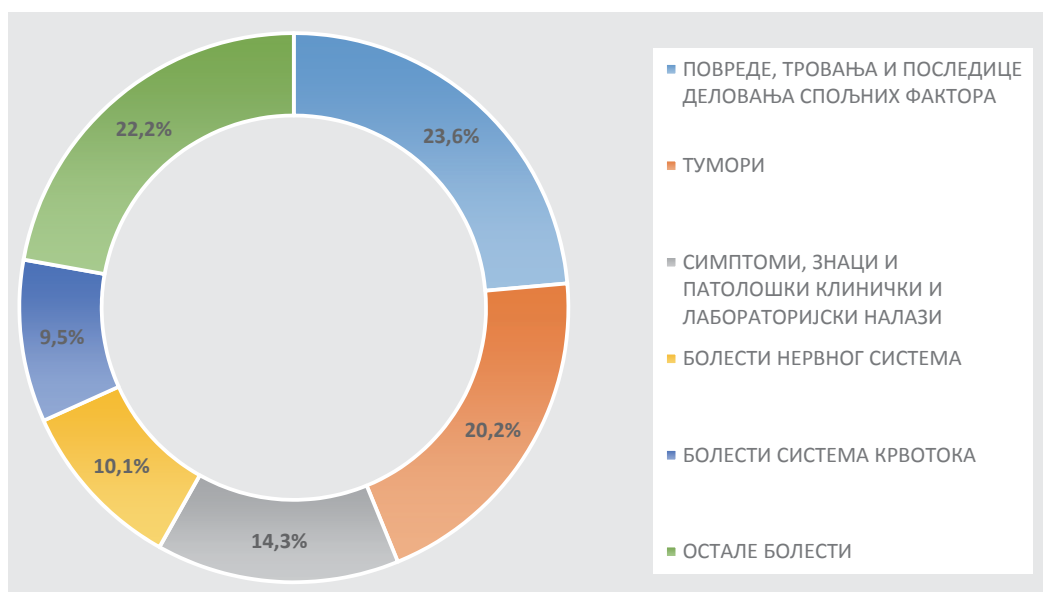
3.1.5. Смртност предшколске и школске деце

Узроци умирања деце предшколског узраста према групама болести у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

Стопа смртности предшколске деце у 2008. години износила је **1,06/1.000** а у 2017. години **0,72/1.000**

Узроци умирања деце школског узраста према групама болести у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

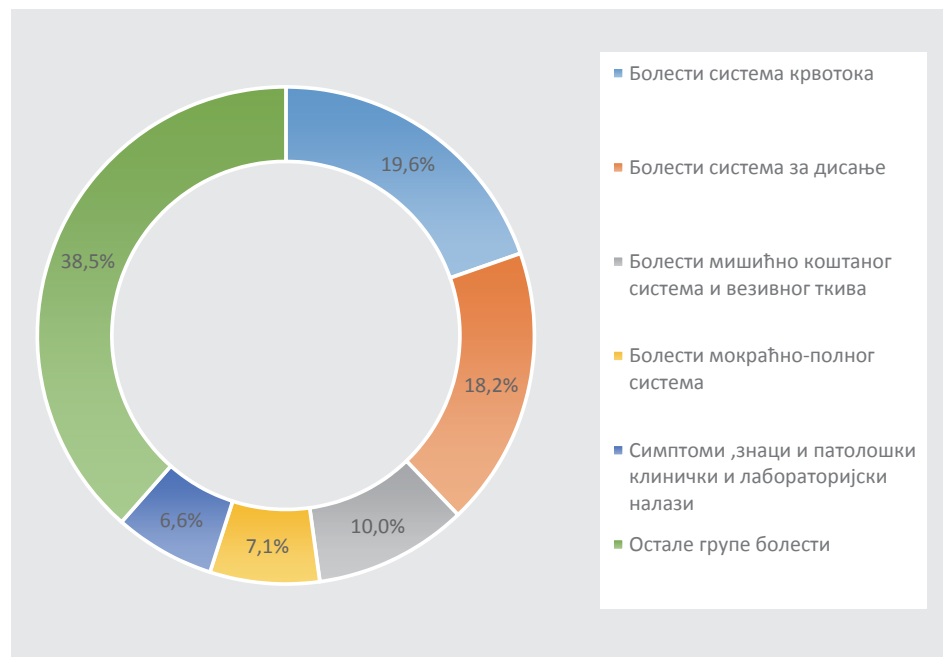

Стопа смртности предшколске деце у 2008. години износила је **0,24/1.000** а у 2017. години **0,19/1.000**

3.2. Оболевање, повређивање и смртност одраслог становништва

3.2.1. Оболевање и повређивање одраслог становништва у ванболничкој здравственој заштити

Најчешће групе болести у ванболничкој здравственој заштити одраслих у Београду 2008.-2017. године (кумулативно)

Стопа морбидитета у ванболничког здравственој заштити одраслих 2008. године је износила **1234,7/1.000**, а 2017. године **1644,1/1.000**

Најчешћи узроци оболевања одраслог становништва у ванболничкој заштити у периоду 2008.-2017. године (кумулативно)

Најчешће повреде ванболнички лечених лица у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

Стопа повређивања
ванболнички лечених

лица износила

је у 2008. години

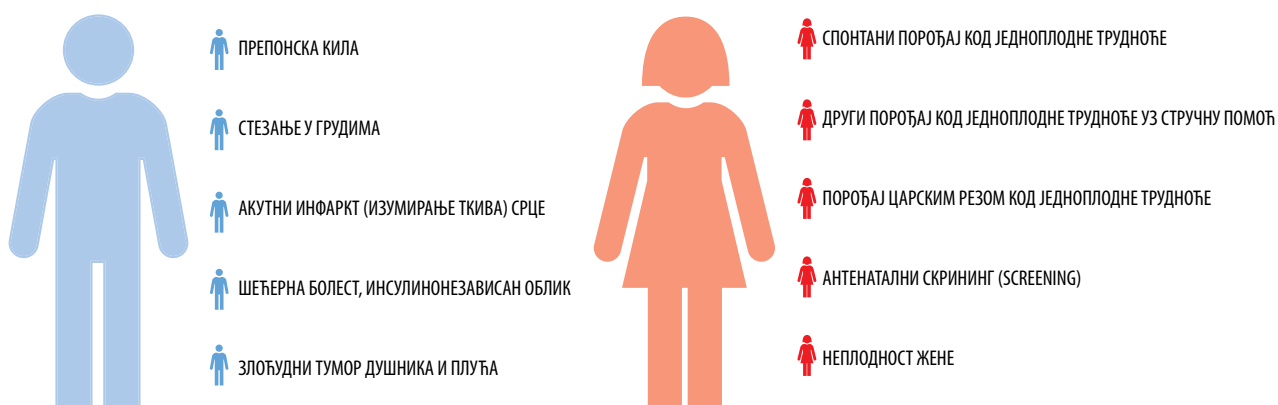
57,6/1.000

а у 2017. години

81,7/1.000

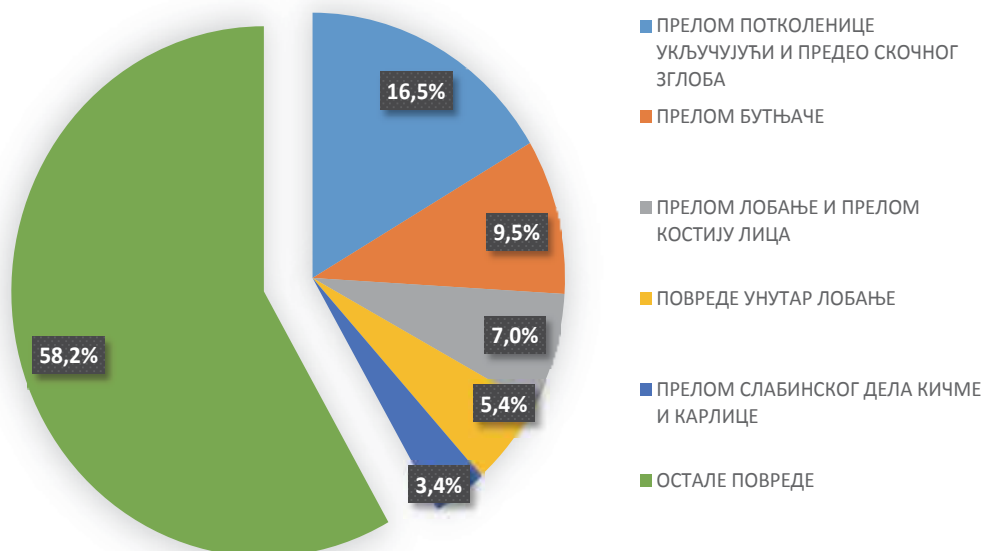
3.2.2. Оболевање, повређивање и смртност одраслог становништва (20-64) у болничкој здравственој заштити

Најчешће дијагнозе хоспитализованог особа мушког и женског пола 20-64 године, 2008.-2017. (кумулативно)

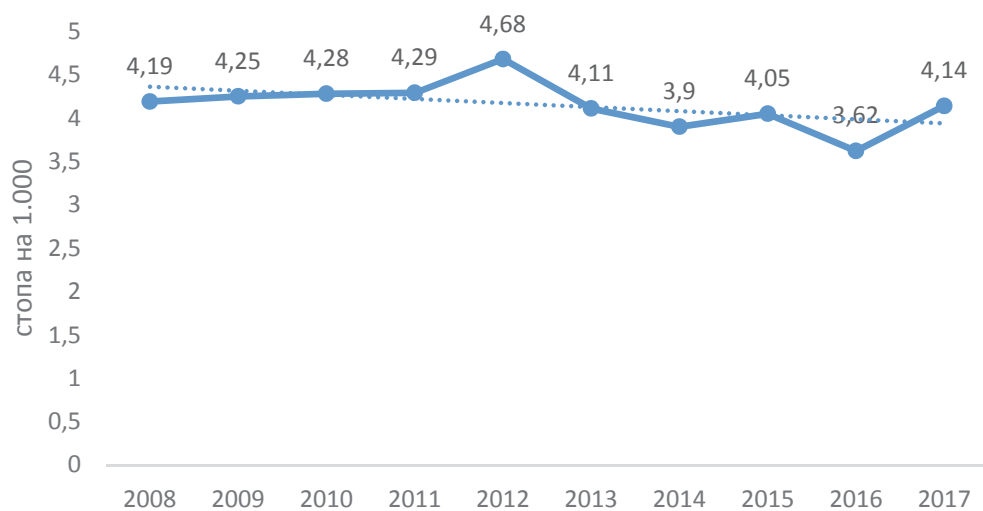

Стопа хоспитализације одраслих лица (20-64) у 2008. години износила је **98,3/1.000**
а у 2017. години **98,9/1.000**

Најчешће повреде болнички лечених лица (20-64 године) у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

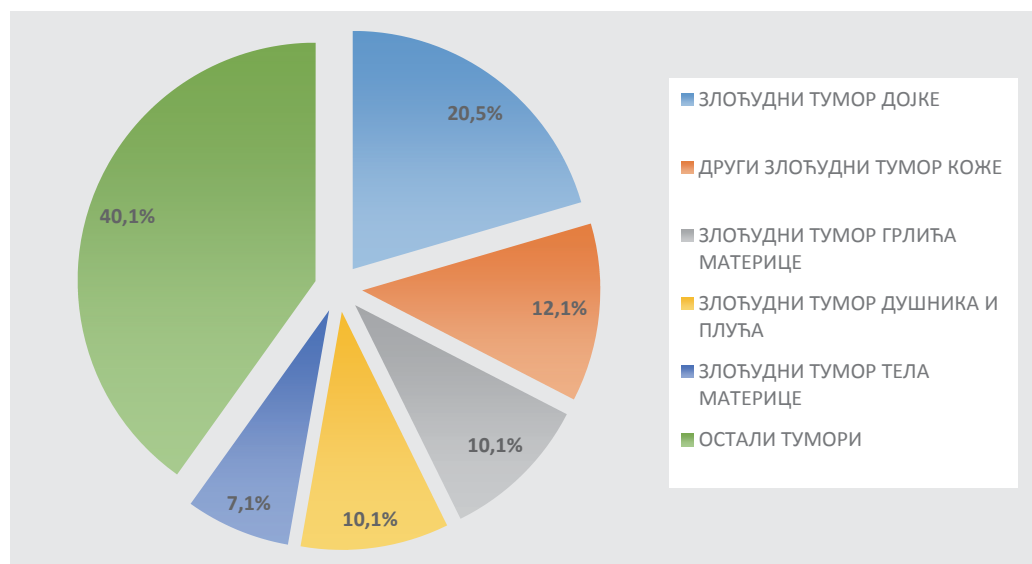
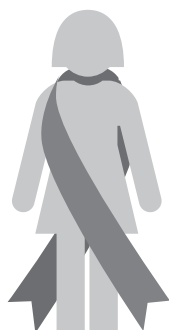

Стопе хоспитализације због повреда одраслих лица (20-64) у Београду 2008.-2017. године (кумулативно)

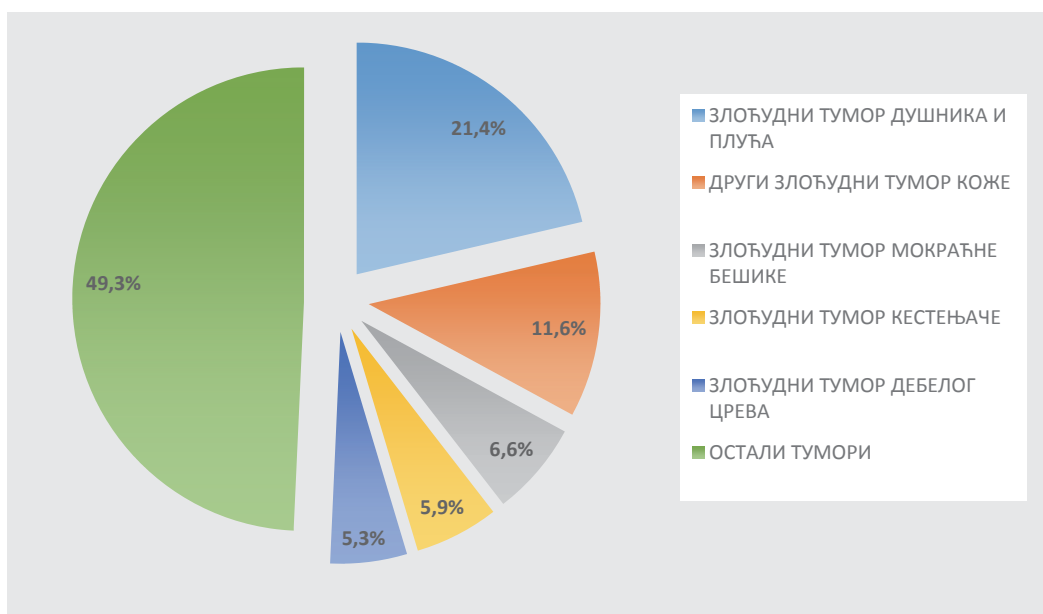

3.2.3. Малигне неоплазме одраслог становништва (20-64)

Најчешће дијагнозе оболелих од малигних неоплазми код жена узраста 20-64 године у Београду, 2008.-2017 године. (кумулативно)

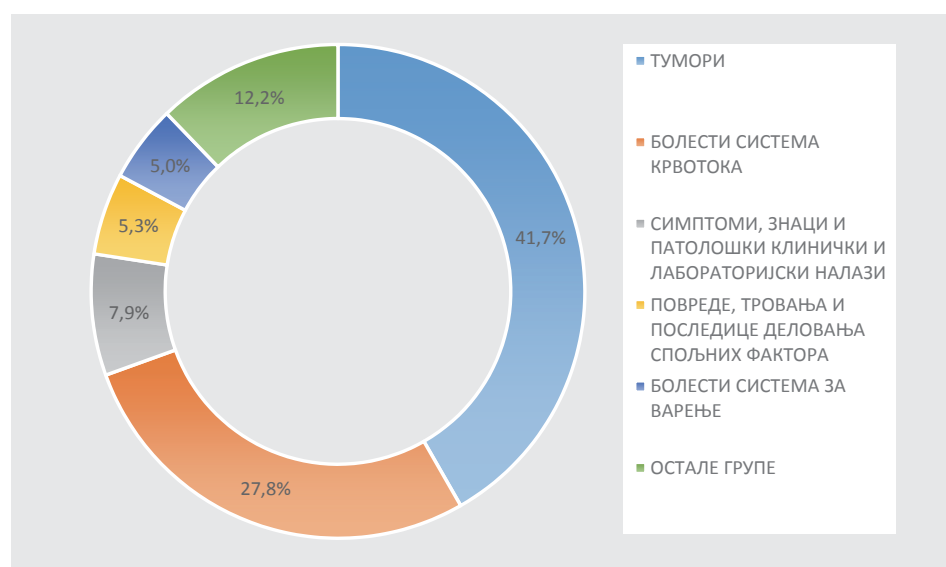

Најчешће дијагнозе оболелих од малигних неоплазми код мушкараца од 20-64 године у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

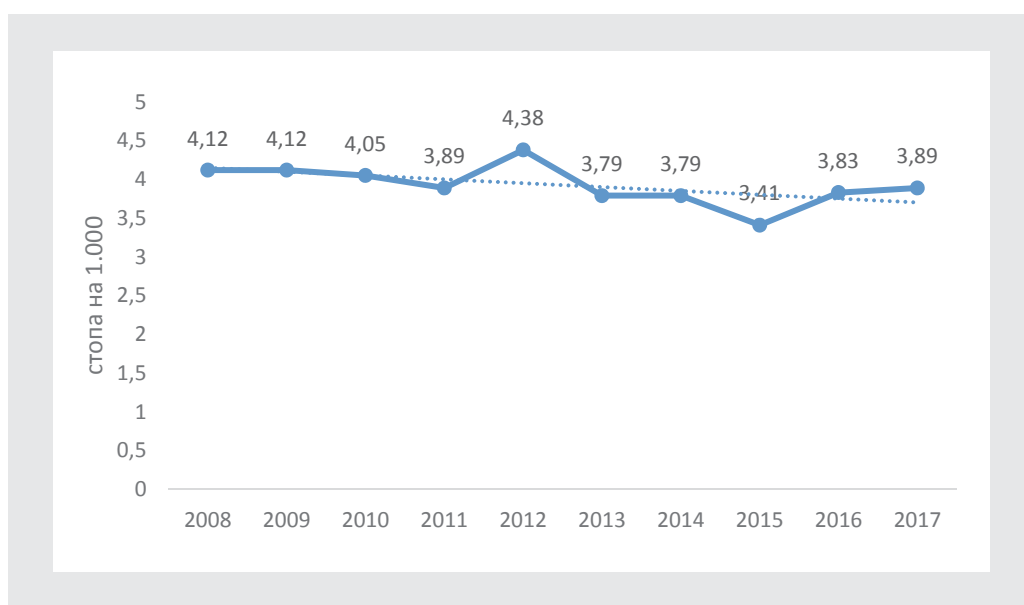

3.2.4. Смртност одраслог становништва (20-64)

Структура морталитета према групама болести одраслих лица (20-64. године)
у Београду, 2008.-2017. (кумулативно)

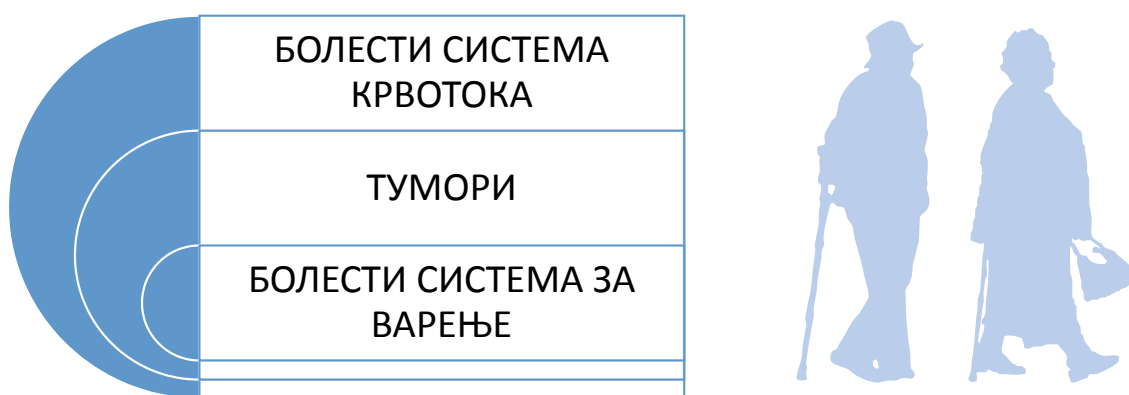
Стопе морталитета одраслих лица (20-64) у Београду, 2008.-2017. године

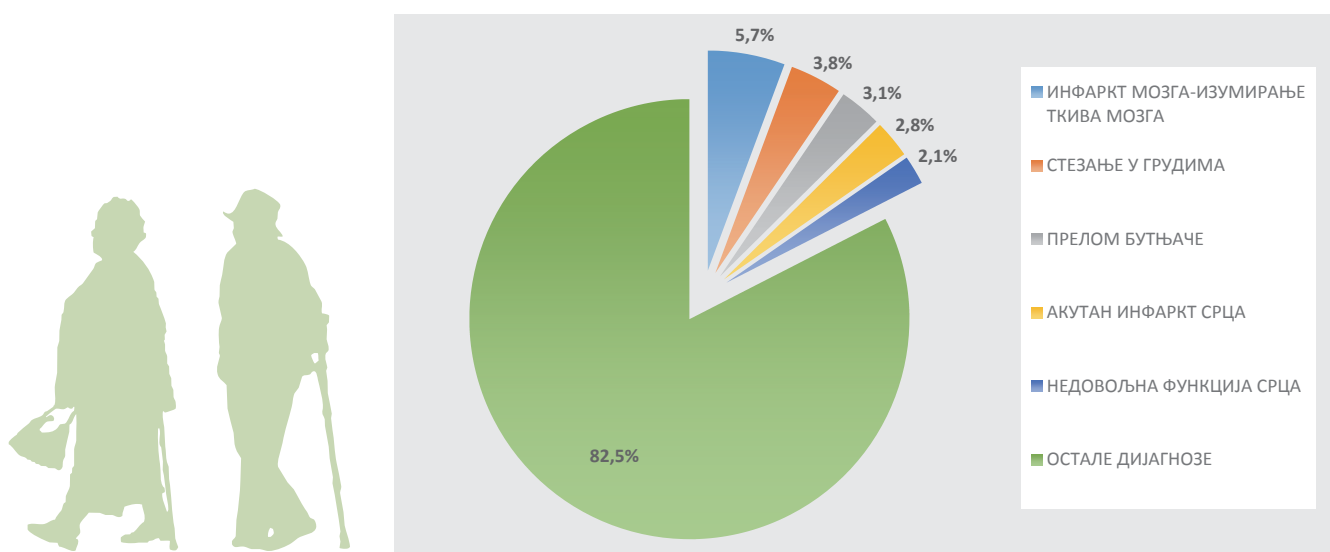
3.2.5. Оболевање, повређивање и смртност одраслог становништва (65 и више година)

Становници Београда стари 65 и више година најчешће се примају на болничко лечење због болести система крвотока и оболења из групе тумора и ове две групе болести чине 48% свих узрока хоспитализације, а затим следе болести система за варење. Број хоспитализованих због тумора је скоро удвостручен у периоду 2008.-2017. године. У овој старосној доби, мушкарци више него жене користе болничку здравствену заштиту.

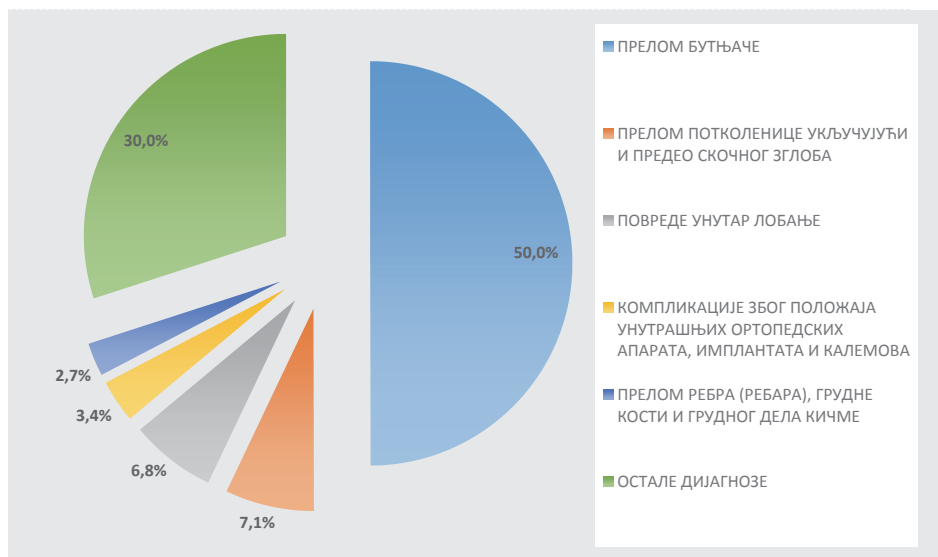
Најчешће групе оболевања болнички лечених лица старијих од 65 година у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

Појединачне дијагнозе као узрок хоспитализације у популацији 65 и више година у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

Повреде лечене у болницама код становништва старости од 65 и више година
у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

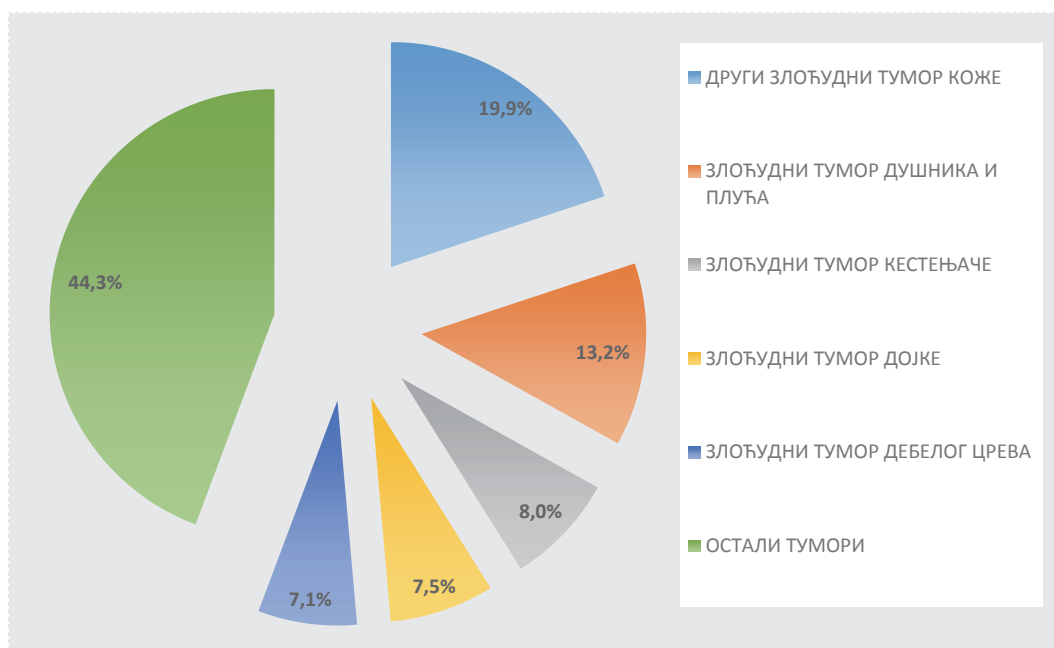
У посматраном периоду уочава се растући тренд повређивања у овој добној групи. Стопа хоспитализације због повреда имала је у 2008. години вредност **11,3/1.000** а у 2017. години **14,2/1.000**, што је била највећа забележена вредност.

Најчешћи узроци умирања особа старости 65 и више година у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

3.2.6. Малигне неоплазме одраслог становништва (65 и више година)

Најчешће регистровани малигни тумори у популацији 65 и више година у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

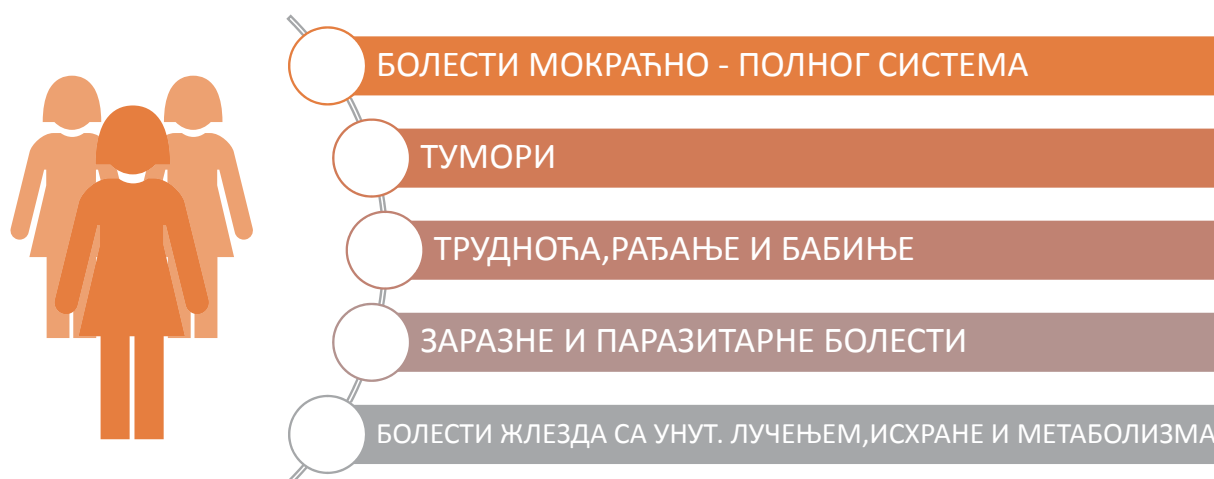
Малигне болести код старијих од 65 година показују пораст у посматраном десетогодишњем периоду са присутним осцилацијама. Пораст вредности стопе инциденције од малигних болести последњих година је, делом, последица начина регистравања оболелих у регистру за рак који је употпуњен оним лицима која су оболела од рака али нису била пријављена за живота. Специфичне стопе оболелих у добној групи старијих од 65 година су у просеку за око 5 пута веће од стопа у добној групи 20-64 година. Пет водећих дијагноза тумора чини више од половине свих оболелих од малигних болести.

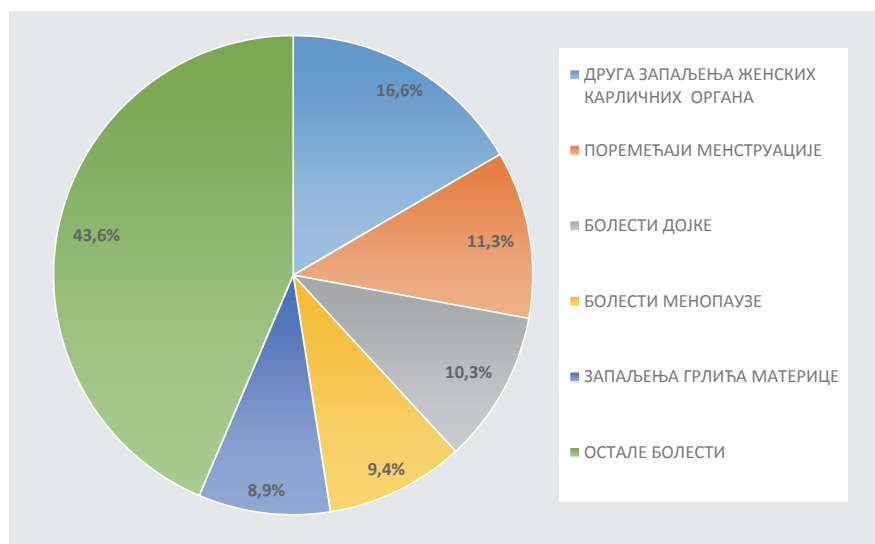
3.3. Оболевање и смртност жена

Четири водеће групе обољења у ванболничкој здравственој заштити жена чине око 96 % свих регистрованих болести. При томе је у свим посматраним годинама најзаступљенија група болести мокраћно полног система.

Структура морбидитета у ванболничкој здравственој заштити жена у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

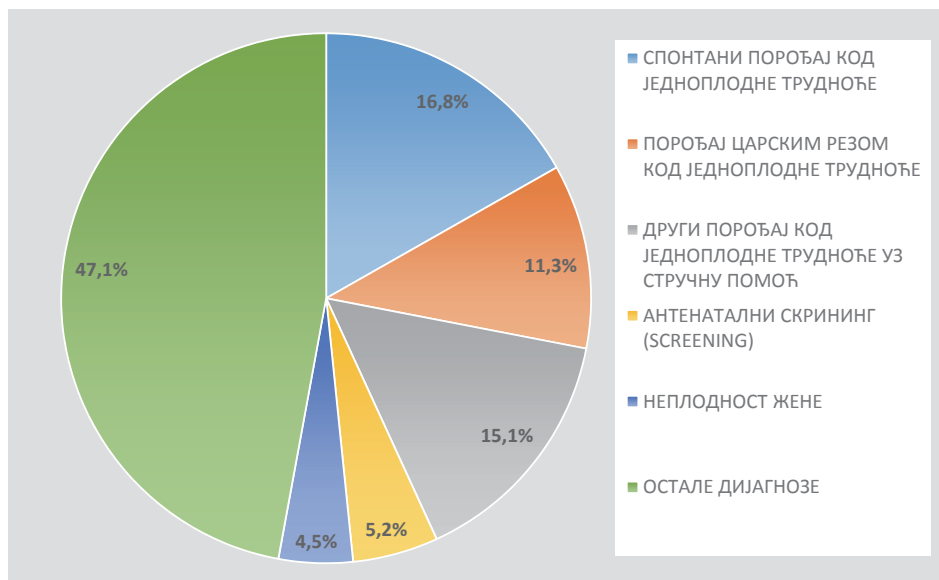
Најчешће појединачне дијагнозе у ванболничкој здравственој заштити жена у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

Од појединачних дијагноза оболевања у посматраном периоду најзаступљеније је било запаљење женских карличних органа. Са још четири обољења која га прате по учесталости чини више од половине узрока оболевања жена.

На гинеколошко-акушерским одељењима доминирају дијагнозе везане за порођај, при чему је најзаступљенија дијагноза спонтани порођај код једноплодне трудноће.

Најчешћи узроци хоспитализације на гинеколошко-акушерским одељењима у Београду, 2008. - 2017. године (кумулативно)

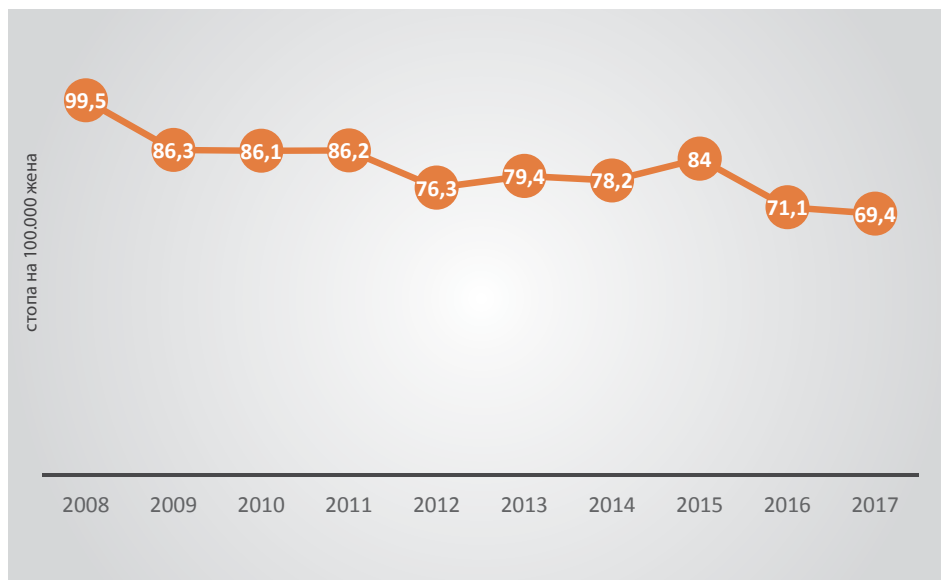

Стопа умирања жена на гинеколошко-акушерским одељењима у Београду, од 2008. - 2017. године

Стопе смртности жена на гинеколошко-акушерским одељењима показују опадајући тренд у посматраном периоду. Такође се уочава смањење стопе смртности жена репродуктивног доба.

Стопа умирања жена (15-49) у Београду, 2008.-2017. године

Најчешћи узроци умирања према појединачним дијагнозама жена (15-49) у Београду, 2008.-2017. године (кумулативно)

